Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 227. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЖОВТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 20, 1978 No. 227. VOL. LXXXV.

ГУБ. БИРН ПРОГОЛОШУЄ НЕДІЛЮ, 22-го ЖОВТНЯ ДНЕМ ЖАЛОБИ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 45-РІЧЧЯ ГОЛОДОМОРСТВА В УКРАЇНІ

Губернатор Брендан Бирн підписує проклямацію в присутності численної української делеґації.

(Світлив ред. Ігор Длябога).

Трентон. — У середу, 18-го жовтня губернатор Ню Джерзі Брендан Т. Бирн у спеціяльній церемонії у Стейтовому Капітолі в Трентоні підписав екзекутивну проклямацію, якою проголосив неділю, 22-го жовтня, „днем офіційного відзначення роковин великого голоду в Україні''.

Церемонія підписання проклямації, на якій було біля 25 представників української громади в Ню Джерзі, проходила в конференційній залі, яка прилягає до бюра губ. Бирна.

Підписання проклямації відбулося кілька днів перед Днем Жалоби для вшанування понад 7 мільйонів жертв створеного Москвою штучного голоду в Україні в 1932-33 роках, що відбудеться в неділю, 22-го жовтня, в Українському Православному Культурному Центрі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Про підписання екзекутивної проклямації губ. Бирном подбали Координаційна Рада Відділів УККА стейту Ню Джерзі, очолювана д-ром Мирославом Бихом, Всегромадський Комітет Вшанування Жертв Голоду 1932-33 рр., головою якого є Стефанія Букшована, та Каміля Гук-Смородська, українська представниця в Етнічній Дорадчій Раді губернатора Ню Джерзі. Подаємо переклад екзекутивної проклямації, що її підписав губернатор Бирн:

„Тому, що протягом 1932-33 років нарід України потерпів штучний голод, який спричинив смерть більше ніж 7 мільйонів осіб; і

Тому, що цей голод залишив глибокі і тривалі рани в українському суспільстві по цілому світі, включно з Ню Джерзі; і

Тому, що цей голод є символом минулого і теперішнього пригнічення в Україні та по всьому світі; і

Тому, що ця трагічна подія підкреслює важливість сучасної боротьби за права людини в Україні та по цілому світі і строгого нагляду над виконанням Гельсінкських угод та інших договорів і міжнародних декларацій, щоб запобігти подібним акціям у майбутньому; і

Тому, що Координаційна Рада Відділів УККА стейту Ню Джерзі спонзорувала вшанування жертв цієї трагедії протягом вересня 1978-го року у Пассейському повіті, а Всегромадський Комітет Вшанування Жертв Голоду в Україні робить це протягом жовтня 1978-го року;

З уваги на те, я, Брендан Бирн, губернатор стейту Ню Джерзі, цим проголошую 22-го жовтня 1978 року днем офіційного відзначення роковин великого голоду в Україні по цілому стейті Ню Джерзі''.

Після того, як губ. Бирн підписав чотири копії цієї екзекутивної проклямації д-р Бих і д-р Іван О. Флис, головний предсідник Українського Народного Союзу, подякували Губернаторові від цілої української громади і присутніх на церемонії підписання декларації за те, що він включився в акцію вшанування жертв голоду в Україні, створеного штучно Москвою.

На церемонії підписання декларації були присутні: д-р Б. Бих, С. Букшована, К. Гук-Смородська, д-р І. Флис та о. Михайло Кучмяк, парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку; о. протопресвітер Богдан Желехівський, настоятель української православної церкви св. Юрія в Ярдвилл, Н. Дж.; о. Іван Наконечний, настоятель української православної церкви Св. Вознесіння в Мейпелвуді, Н. Дж.; Володимир Сохан, головний секретар УНСоюзу; Люба Остап'як, заступниця Координаційної Ради Відділів УККА в Ню Джерзі; проф. Михайло Цяпка, голова Відділу УККА в Нюарку; Зенон Онуфрик, голова Відділу УККА повіту Морріс; Іван Костюк, член управи Відділу УККА в Трентоні; Кость Степовий, представник Товариства Прихильників УНР; Франя Стек, від Нюджерзької Окружної Ради Союзу Українок Америки; Ростислав, Надія, Роман, Христя і Наталія Ратичі, від ПЛАСТ-у; Григорій Кревсун, представник філії ОДУМ-у в Трентоні; Ярослав Рак, представник ООЧСУ в Нюарку; Михайло Матияш, голова Українсько-Американської Демократичної Організації повіту Ессекс, Н. Дж.; Ігор Ольшанівський, Комітет Оборони Мороза; Мирослава Ваньо і донечка Рома, від 18-го Відділу СУА, та Дора Рак, Марта Степаняк-Кокольська, Роксоляна Поттер і д-р Юрій Тритяк з донечкою Аретою.

Відбулися величаві відзначення 30-річного ювілею ТУІА

Чікаґо (М. Б.). — Тут в суботу і неділю, 7-го і 8-го жовтня ц. р., у приміщеннях престижевого готелю Пік Конґрес, відбулися величаві відзначування 30-річного ювілею Товариства Українських Інженерів Америки.

Обширна програма з'їзду включала чотири сесії науково-технічної конференції з дванадцятьма доповідачами з різних галузей науки і технології, панель „Здобуття кращих та вищих позицій у професійній ділянці", що складався з чотирьох доповідей, виставки видань Т-ва, виставки патентів поодиноких членів, з'їздового бенкету та балю із мистецькою програмою і ділових нарад.

Під час бенкету ряд членів Т-ва отримали нагороди Головної Управи ТУІА, одні за заслуги для Т-ва, інші за професійні осяги.

У мистецькій частині виступали жіночий ансамбль „Луна" з Детройту, жіноче тріо з Вашінґтону, піяніст Б. Сперкач та гуморист О. Солтисик з гуморескою про життя Товариства.

На ті урочистості наспіло біля сотні привітів від релігійних, наукових, професійних та суспільно-громадських установ та товариств, як також від американського політичного світу, а між ними від Ієрархів Української Католицької Церкви на чолі з Блаженнішим Патріярхом Йосифом та Митрополитом Й. Шмондюком у ЗСА і від Української Православної Церкви на чолі з Митрополитом Мстиславом.

Із нагоди цього З'їзду губернатор стейту Іллиной видав спеціяльну проклямацію, вітаючи ТУІА і гратулюючи українським інженерам за їхні успіхи та вклад у розбудову ЗСА.

З'їзд вислав привіт першому голові Головної Управи ТУІА інж. Володимирові Богачевському.

Успішність цього З'їзду треба завдячувати в першій мірі Комітетові підготови 30-річчя ТУІА під головуванням інж. Д. Григорчука та Діловому комітетові, очоленому інж. П. Вехрієм. До успіху згаданих імпрез багато причинилися пані-дружини членів Чікаґського Відділу ТУІА, які активно брали участь у всіх аспектах підготови, а в неділю, 8-го жовтня, в Інституті Модерного Мистецтва влаштували прийняття для учасників З'їзду.

Громадянство взяло чисельну участь у всіх імпрезах цього З'їзду.

Округа УНС у Вілкс-Беррі відбула організаційні збори

Вілкс-Беррі, Па. (М. Д.). — У суботу, 7-го жовтня ц. р., місцевий Окружний Комітет Відділів УНСоюзу відбув свої організаційні збори у церковній залі української католицької церкви св. Володимира в Едвардсвіллі, Па., в яких взяли участь представники сімох із дев'яти Відділів.

Збори відкрив голова Округи, інж. Роман Дяків, який привітав п-і Марію Душник, заступницю головного предсідника УНС, Степана Гавриша, старшого обласного організатора УНС. Відтак голова Округи звернувся до секретарів, закликаючи їх думати позитивно про УНС і брати активну участь в громадсько-суспільному житті. Опісля Василь Стефурин, секретар Округи, відчитав протокол із останніх зборів Округи, що відбулися 1-го квітня ц. р.

Пані М. Душник, що її представив п. Дяків, висловила Окрузі признання в зв'язку з отриманням двох нагород за організаційні досягнення в 1977 році — одну за виконання квоти призначених членів на 120 відсотків, а другу за це, що всі Відділи Округи придбали нових членів. Вона закликала Відділи докласти більше зусиль у цьогорічній членській кампанії не тільки для виконання їхньої квоти, але також допомогти УНСоюзові зорганізувати 2000 нових членів під час останніх місяців року. До кінця вересня 1978 року зорганізовано 2237 нових членів на загальну суму 5 500 000 дол. забезпечення. У кампанії допоміжним фактором є впровадження нових меж сум та віку, які дозволяють приймати нових членів без лікарських оглядин — до 10 000 дол.

(Закінчення на стор. 3)

Помер св. п. о. Йосафат С. Кузмяк, ЧСВВ

Ню Йорк, Н.Й. — В середу, 18-го жовтня 1978 року тут помер на 64-му році трудолюбивого життя о. Йосафат С. Кузмяк, ЧСВВ. В останньому часі Покійний часто хворів і перебував кількома наворотами у шпиталі на лікуванні.

св. п. о. Йосафат Кузмяк

Св. п. о. Йосафат Кузмяк походив із Закарпаття. До гімназії ходив у Пряшеві, а до Василіянського чину вступив у Мукачеві в липні 1930 р. На священика був висвячений св. п. єпископом Павлом Ґойдичем, ЧСВВ на Словаччині в липні 1939 р. До 1950 р. душпастирював в різних парафіях на Словаччині, був парохом і ігуменом у манастирі оо. Василіян у Межиляборцях.

Від 1952 р. перебував у ЗСА, де займав різні уряди у Василіянських манастирях і парафіях. Був між іншим катехитом у школі св. Юра в Ню Йорку і в Чікаґо, парохом в Юніонтавні, Па., завідателем парафії св. Юра, ігуменом манастиря оо. Василіян у Ґлен Кові.

Похорони розпічнуться у п'ятницю, 20-го жовтня ц.р. в годині 7-ій вечора в церкві св. Юра на 7-ій вулиці і продовжуватимуться в суботу, 21-го жовтня в год. 9-ій рано.

Єгипетсько-ізраїльські переговори продовжуються у Вашінґтоні

Вашінґтон. — Переговори між делеґаціями Єгипту та Ізраїля, які розпочалися тут минулого четверга, 12-го жовтня, і в яких активну участь бере теж делеґація ЗСА, продовжуються у „Блер Гавзі", тобто будинку, який знаходиться через вулицю від Білого Дому, і згідно з повідомленнями Джорджа Шермана, працівника Державного департаменту, який сповняє функції пресового референта трьох делеґацій, існує можливість, що до 19-го листопада пощастить виготовити сепаратний договір між Каїром і Єрусалимом.

Хоча Шерман, згідно з дорученням трьох делеґацій, відмовляється входити в подробиці щодо перебігу переговорів, то повідомив, що ізраїльська делеґація, під проводом міністра закордонних справ Моше Даяна, та єгипетська, яку очолює міністер оборони Камаль Гассан Алі, погодилися на мировий плян, що його представила делеґація ЗСА, не зважаючи на те, що єгиптяни та ізраїльтяни прибули до Вашінґтону із власними пропозиціями щодо сепаратного мирового договору між Каїром і Єрусалимом. Це не означає, що під час теперішніх переговорів, — які є наслідком „вершинної конференції" у Кемп Дейвіді, Мериленд, і підписання „тимчасових домовлень", — не будуть введені зміни в ориґінальний плян ЗСА.

Речник Державного департаменту повідомив, що асистент державного секретаря Гарольд Сондерс недавно відлетів до Йорданії, щоб передати королеві Гуссейнові відповіді уряду ЗСА відносно подробиць „тимчасових" єгипетсько-ізраїльських домовлень, а крім того старатиметься переконати Гуссейна, щоб Йорданія включилася в загальні переговори щодо замирення на Близькому Сході. Йорданія та Савдійська Арабія, помірковані країни, критикують домовлення, але не відкинули їх, як це зробили Сирія, Альжирія, Лівія, Південний Ємен і Палестинська Визвольна Організація (ПВО).

У вівторок, 17-го жовтня, президент Джіммі Картер відбув окремі наради з делеґаціями Єгипту та Ізраїля, стараючись допомогти зліквідувати „деякі непорозуміння", — згідно з твердженням Моше Даяна, — хоча Білий Дім заперечив, що існують якісь поважні проблеми. Речник Державного департаменту вказав на факт, що Президент і під час недавніх переговорів у Кемп Дейвіді зустрічався окремо з ізраїльтянами та єгиптянами і тому його вівтіркові сепаратні наради не треба інтерпретувати як „застій у переговорах".

Нафтові фірми ЗСА вислали своїх представників до Китаю

Токіо. — Амбасадор ЗСА до Японії, Майк Менсфілд, колишній лідер демократичної більшости в Сенаті, поінформував кореспондентів, що 5 американських фірм, продуцентів нафтових продуктів, а саме: „Ексон", „Галф", „Филлипс", „Юніон" і „Пеннзоіл", вислали своїх представників до Пекіну з метою перевірити можливості участи американської нафтової індустрії у видобуванні нафтової ропи на території комуністичного Китаю та з обширу територіяльних вод тієї азійської країни.

Менсфілд, однак, підкреслив, що Вашінґтон і Пекін покищо не мають нормальних дипломатичних і економічних зв'язків, і тому не відомо, чи китайські лідери погодяться на участь американських фірм у видобуванні нафтової ропи і загального розвитку китайської нафтової індустрії. Крім того, інші держави, як Японія, Філліпіни, В'єтнам і Націоналістичний Китай на Тайвані, висувають претенсії до деяких багатих на нафтові поля островів, які Пекін вважає своїми, і це теж може скомплікувати справу.

Чілійська делеґація прибула до Пекіну

Пекін. — Чілійський міністер закордонних справ Гернан Кубілльос Саллято прибув у вівторок, 17-го жовтня ц. р. до Пекіну з офіційною 10-денною візитою. На летовищі в Пекіні міністра Кубілльоса вітали визначні урядові особи Китайської Народної Республіки на чолі з міністром закордонних справ Гуанґ Гуаном. Передбачаються також зустрічі чілійської делеґації з головою китайської Комуністичної партії і прем'єр-міністром уряду Гуа Куо-фенґом та іншими офіційними китайськими особами.

Візита чілійської делеґації до Китаю є першою від часу повалення в Чіле прокомуністичного уряду Альєнде і захоплення влади у цій країні військовою хунтою під керівництвом ген. Ауґусто Піночета, яка й досі є при владі.

Метою поїздки чілійського міністра є встановити дружні відносини з КНР і пожвавити торговельну виміну між обидвома країнами. Ще перед своєю поїздкою речники чілійського уряду заявляли, що вони мають намір запросити Гуа Куо-финґа з візитою до Чіле, а також Піночет має намір відвідати Китай. Кубілльос має в пляні домовитись про ці справи з китайськими керівниками в часі його розмов з ними.

КОМУНІКАТ ЗУАДК-у У СПРАВІ Н. СВІТЛИЧНОЇ

Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету повідомляє українське громадянство, що ЗУАДК перебрав на себе обов'язки всебічної опіки над родиною пані Надії Світличної.

Відповідну грошову допомогу на їхні конечні потреби їм вже переслано. ЗУАДКомітет є у тісному контакті з компетентними особами та чинниками, які займаються полагодженням формальностей, пов'язаних з переїздом родини Світличних з Европи до ЗСА. Таку ж допомогу ЗУАДК подасть усім іншим родинам чи особам, які опиняться у подібній ситуації, як родина Світличних.

Рівночасно прохаємо наші організації, які переводять збірки на ту ціль координувати їх із ЗУАДКомітетом, який є відповідальним за ці справи. Усякі грошові фонди, індивідуальні чи збірні, проситься спрямовувати на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, 1321 West Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141.

Д-р Герберт Сімон здобув нагороду Нобеля з економіки

Піттсбурґ, Па. — У понеділок, 16-го жовтня ц. р. професор університету в Піттсбурзі Герберт А. Сімон, здобув нагороду Нобеля на 1978 рік з економіки за усистематизування підходу бизнесменів до складних економічних проблем сучасного світу. Д-р Сімон, професор Карнеґі Мелльон університету в Піттсбурґу, де він викладає від 1949 року, сказав, що він є — „вдоволений, щасливий і зачудований", дізнавшись, що йому припала нагорода Нобеля в сумі 165 000 долярів.

Д-р Сімон, якому 62 роки, народився в Міллвокі Віск. Докторат з політичних наук він отримав у 1943 році в Чікаґському університеті. Він вже є четвертим з ряду американцем, який цього року здобув нагороду Нобеля. Літературна нагорода припала письменникові Ісаакові Башевісові Сінґерові, а з медицини — лікарям Даніелеві Натанові і Гамільтонові Смітові з Джон Гопкінс університету в Балтиморі, М. Д., які поділились нагородою з д-ром Вернером Арбером із Швайцарії.

Лібераліи в Канаді потерпіли поразку у провінційних виборах

Торонто. — Канадські виборці завдали тяжкого удару урядовій Ліберальній партії прем'єр-міністра Еліота Трудо, голосуючи у провінційних виборах в Онтаріо, які відбулися там в понеділок, 16-го жовтня ц. р. в більшості на консервативних кандидатів. З-посеред 15-ох кандидатів до федеральної леґіслятури тільки 5 лібералів виграли вибори, решта (10 послів) це кандидати Консервативної партії. Ліберали задержали кількість своїх послів (164) у Федеральній Палаті Громад, але вислід виборів все одно вважається сильним ударом по лібералах, які вже 10 років при владі в Оттаві.

З Торонта також повідомляють, що український кандидат в окрузі Паркдейл мгр Юрій Шимко, генеральний секретар Президії СКВУ і активний політичний й суспільно-громадський діяч в Канаді, який був кандидатом Прогресивно-Консервативної партії, виграв вибори на федерального посла.

Прем'єр Трудо, виступаючи на пресовій конференції заявив, що в часі виборів все так буває, що хтось виграє, а хтось програє і, що він буде намагатися опанувати ситуацію. „Я радше волію дещо згубити у провінційних виборах, як програти федеральні вибори", — заявив Трудо, який хоче використати чергових 10 місяців на те, щоб показати канадським громадянам, що він може успішно керувати державою і розв'язувати усі не тільки політичні, але також тяжкі економічні проблеми. За 10 місяців правдоподібно будуть розписані федеральні вибори.

Політичні спостерігачі і коментатори думають однак, що урядова ліберальна партія може програти федеральні вибори, бо Онтаріо не є одинокою провінцією, де до голосу прийшли знову консерватисти. Наприклад, у провінції Нова Скошія консерватисти здобули 31 послів на усіх 52. Не краще мається справа і в інших провінціях. Федеральні вибори в Канаді заповіджені на весну 1979 року, хоч прем'єр Трудо має час на проголошення виборів аж до липня наступного року. Трудо використав нагоду зустрічі з журналістами, щоб ще раз заперечити поголоски, що він, мовляв, ще до скликання виборів, має намір зрезиґнувати з провідника Ліберальної партії, а тим самим і з прем'єрства і передати керівництво в молодші руки. Прем'єр відмітив, що він далі залишається на своєму становищі, а тепер допомагатиме ліберальним кандидатам у 15-ох округах виграти вибори.

Найбільш болючим є факт, що ліберали не зуміли здобути відповідного впливу поза Квебеком з чого інші політичні партії зробили висновок, що ліберали під теперішню пору не можуть керувати цілою Канадою. Після поразки Трудо, як звичайно, з'явився у вівторок до праці і активно займався полагодженням страйку поштових робітників, який розпочався в понеділок, 16-го жовтня опівночі, охоплюючи 23 000 робітників.

ГЕН. ОМАР БРЕДЛІ У ШПИТАЛІ

Вашінґтон. — Визначний американський військовик, генерал Омар Н. Бредлі, єдиний із живих ще генералів з 5-ма зірками, тепер находиться у Медичному Військовому Центрі ім. Волтера Ріда. Він прибув до згаданого шпиталю минулої п'ятниці, 13-го жовтня, на звичайний річний перегляд, але в неділю дістав гарячку і тому лікарі вирішили задержати його на кілька днів. Ще не відомо, коли 85-річний генерал, який вславився під час Другої світової війни як знаменитий стратег на протинімецькому фронті, вийде із шпиталю.

НЕДІЛЯ, 22-го ЖОВТНЯ 1978 РОКУ — ДЕНЬ ЖАЛОБИ В 45-РІЧЧЯ ГОЛОДОВОЇ ОБЛОГИ В УКРАЇНІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Китай на нових шляхах

Після 5-го так званого Народного Конгресу, який, як відомо, відбувся в березні минулого року, в Китаю сьогодні приходять цілий ряд різних реформ в ділянках культури, господарського життя, модернізації і розбудови індустрії, шкільництва і в галузі політичної свідомости. Все це безумовно пов'язане з такими практичними завданнями, які поставили собі нові китайські керівники, зокрема голова китайської Комуністичної партії і прем'єр-міністер Гуа Куо-фенг, його заступник Тенг Гсіао-пінг, теперішній міністер закордонних справ Гуанг Гуа та інші, маючи передовсім на меті забезпечення Китайської Народної Республіки перед загрозою з боку комуно-московських імперіялістів, які хоч чисельно слабші, зате технічно, зокрема зброєво на голову переважають Китай, погрожуючи йому знищенням атомовою зброєю. Доказом того можуть послужити московські заходи у Вашінґтоні в 1968-69 рр. і намовлювання Америки на спільний атомовий удар з метою знищення Китаю.

Немає отже сумніву, що всі ці заходи зумовлюють, а зглядно заставляють нову китайську верхівку вести більш прагматичну політику і акцептувати навіть деякі політичні зміни в цілях розбудови країни і її цілої господарської системи на протязі найближчих 25 років.

Тому не дивно, що в сьогоднішній китайській пресі, зокрема в офіційному органі Компартії ,,Женьмінь Жібао'', можна нерідко зустрінути позитивні статті про конечність спільних оборонних заходів Китаю і Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), чи тіснішої економічної співпраці КНР з Европейською Економічною Спільнотою. Зрештою після офіційної візити Гуа Куо-фенга в Румунії, Югославії і Ірані, яку китайська преса назвала ,,милевим кроком Китаю'' до наладнання політичних, економічних, а пізніше може навіть військових зв'язків з европейськими країнами, багато дечого змінилося на політичному горизонті, а головно змінилося відношення Заходу до Китаю і навпаки. Наприклад, уряд Великої Британії устами свого прем'єр-міністра Джеймса Каллагена запросив офіційно Гуа Куо-фенга прибути на відвідини до Англії весною 1979 року; міністер КНР підписав недавно з Британією корисні економічні договори, між якими є також договір про закуп Китаєм новочасних британських військових літаків; зустрічі Гуанґа Гуа з прем'єром Каллагеном й іншими офіційними особами Великої Британії; розмови китайських представників з урядами Австралії, Фінляндії, Західньої Німеччини та інших держав. Все це вказує на велике досягнення китайської закордонної політики, бо це перший раз від часу захоплення влади в Китаю комуністами, найвижчі керівники цієї комуністичної і диктаторської держави відвідують офіційно демократичні країни Европи, з якою Китай бажає нав'язати дружні відносини і корисні торговельні договори.

Якщо до цього додати, що від січня наступного року десятки тисяч китайських студентів студіюватимуть за кордоном і там набуватимуть практичного знання, щоб опісля стати керівниками великих змодернізованих і поширених підприємств у власній країні і що вже почався обмін науковцями і науковими здобутками між Китаєм і країнами Заходу, то вже сьогодні можна говорити про дійсно нові шляхи, якими починає маршувати Китайська Народна Республіка, не зважаючи на усі, часто дуже важкі перешкоди, створювані в дипломатичному світі комуно-московськими режимниками, чи як їх називають китайці ,,соціялімперіялістами'' і ,,гегемоністами''.

Заходи в напрямі стабілізації китайської системи дуже тривожать комуно-московських тоталітаристів, бо це створює цілком нову констеляцію політичних і військових сил на Далекому Сході, загрозливу для існування російської імперії.

І. Вовчук

БРЕЖНЄВ — ЩЕ Й МЕМУАРИСТ

[1]

Література соціялістичтичного реалізму збагатилася новими творіннями. Генеральний секретар ЦК КПСС, маршал і президент імперського комплексу СССР пошився в літератори і ощасливив будівників московського соціялізму двома вікопомними творами. Партійний офіціоз ,,Правда" назвав їх ,,підручниками політичної мудрости'', з яких, за окресленням ,,отечественних'' літераторів ,,поезія б'є фонтаном''. Битви на плящдармі за Новоросійськ, в Другій світовій війні в його спогадах ,,Мала земля'' насвітлено так, що всі події обертаються навколо хороброго, мудрого і витривалого начальника політуправління 18 Армії комісара Л. Брежнєва. З його спогадів читач довідується про героїзм комісарів і політробітників армії, вони, а не вояки й командири з генералами мали вирішальну ролю в перемозі над німцями.

В своїх мемуарах ,,Відродження'' Леонід Ілліч розповідає, як політичний комісар, скинувши уніформу, з робітниками й інженерами відновлювали промисловість і господарство Запорізької й Дніпропетровської области з попелу і руїн війни. І промисловість, завдяки його мудрому керівництву не тільки відновилась з повоєнних руїн, а відродилась, як в давній легенді птиця Фенікс відродилась з попелу. Як символічна трава в романі Л. Толстого ,,Воскресіння'' пробивається до життя ,,поміж камінням'', так і ,,Відродження'' починається з символічної трави: ,,Трава вже встигла прорости крізь залізо і щебіль, здалеку чулося виття здичавілих собак, а навколо були самі руїни та висіли на гілках обгорілих дерев чорні воронячі гнізда''.

На цьому кінчається ,,поетичний фонтан'' і розповідь ведеться протокольною стандартною мовою, резолюцій обласних і республіканських з'їздів партії, з наголошенням думки: ,,Вчіться, якими мають бути перші секретарі''. Перші секретарі центральних комітетів республік і обкомів мають тепер, за брежньовського владування, вчитись тим методам, яким він учився у самого Сталіна. Закликаючи зміцнювати сталінський стиль і способи у партійній роботі, Л. Брежнєв цитує себе з стенографічного запису на засіданні обкому в 1947 році: ,,Ми повинні використати весь арсенал засобів, нагромаджених партією''. І додає: ,,читаючи сьогодні цей виступ, помічуєш деякі повтори, але в цілому цю позицію я і нині схвалюю і підтримую''.

Для людей сталінського стилю притаманним є: рабська покора і бездумна виконливість, жорстока невгнутість і втрачена людяність в осконтиненій людині. За Сталіна, впроваджуючи той стиль, були винищені дощенту провідні кадри партійні, а після того почалося відродження партії''. На Україні це завдання було доручено Хрущову і він, кермуючись прикметами людей сталінського стилю, знайшов, що Л. Брежнєв буде добрим секретарем обкому. В 1939 році він призначив його на першого секретаря Дніпропетровщини, а після війни знову згадав про свого висуванця і в серпні 1946 року призначив на секретаря обкому Запорізької области, а потім Дніпропетровщини. З цього і почалась кар'єра сталініста Брежнєва, вершком якої була очолена ним змова проти Хрущова, а після його усунення почалось брежнєвське владування в кремлівському ханаті.

В спогадах Брежнєва, якому, за твердженням ,,Правди'' зобов'язані дві області — Запорізька й Дніпропетровська, за своє ,,відродження'', ні словом не згадано про Хрущова, а він, як знаємо, любив встрявати в усі діла обласних партійних вельмож. Ніде в мемуарах не згадується й ЦК КП(б)У, якому підлягав і перед яким звітував автор. Він настирливо накидає читачам думку, начебто його призначила Москва і він підлягав непосередньо ЦК КВКП(б). А так не було. Хоч за брежнєвського керівництва, з його посиленим намаганням ліквідувати залишки союзовости в СССР, ролю республіканських Центральних комітетів партії обрізано, проте, й нині секретарі обкомів призначають республіканські ЦК партії, а Москва затверджує. Щоб відпекатись від свого київського покровителя автор дезінформує читачів, підкреслюючи, що він непосередньо перейняв єдинодержавну політику від самого Сталіна, незримий дух якого витає над автором в розповіді з її недомовленнями і плутаниною.

[Продовження буде]

НА РІВЕНЩИНІ ЗНАЙДЕНО СКАРБ З ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ

Археологічна експедиція Львівського університету, — інформує „Радянська Україна", — проводячи протягом останніх років розкопки стародавніх поселень, знайшла цікаву знахідку з часів Київської Русі на місці давньоруського замку біля села Жорнів Дубнівського району на Рівенщині.

Роман Лебеденко

ЦЕРКВИ І ДЕРЖАВИ В СХІДНІЙ ЕВРОПІ

Англійський тижневик „Економіст" з 30-го вересня ц. р. опублікував статтю про стосунки між державою і церквою в Східній Німеччині і Польщі. У статті під заголовком „Воююча церква проти мілітаризму", йде мова про те, що єпископ Берліну, який очолює федерацію протестантських церков у Східній Німеччині, довідавшись, що уряд має намір перевести в життя програму обов'язкового військового вишколу для п'ятнадцяти і шістнадцятирічних учнів у державних школах, відвідав міністра для церковних справ і запротестував проти цього. Він доводив міністрові, що програма незгідна з політикою антимілітаризму, що її уряд так часто наголошує і що деякі батьки, керуючись своєю совістю, можуть не погодитись, щоб їхні діти брали участь в такій програмі. Подібний протест склав також лідер католиків кардинал Фрінґс.

Але протести східньонімецьких єпископів залишились без успіху. Все ж таки зібрання протестантських церковних лідерів, що відбулось у східньому Берліні в кінці вересня ц. р., висловило сподівання, що програма військового навчання наголошуватиме в першу чергу вивчення швидкої допомоги і оборони цивільного населення, а не буде чисто військовим вишколом. Східньонімецькі церковні лідери підкреслили у своїх резолюціях, що прояви відлиги в стосунках між церквою і державою, започаткованої зустріччю між лідерами протестантських церков і партійним керівником Еріхом Гонекером, нажаль, ще дуже марні.

Дальше у статті говориться про те, що подібне розчарування в діялозі між церквою і державою існує також і в Польщі. Діялог цей розпочався ще в жовтні минулого року зустріччю між Едуардом Ґереком і кардиналом Вишинським. Наслідки цього розчарування можуть бути більш серйозними в Польщі ніж в Східній Німеччині тому, що церква в Польщі набагато сильніша. В неділю, 17-го вересня ц. р. прочитано в католицьких церквах в Польщі пастирське послання польських єпископів, в якому єпископи протестують проти цензури і обмежень накладених на католицькі видання.

Стаття закінчується міркуванням, що Ґерекові йдеться, мабуть, про втримування добрих стосунків з церквою. Цієї зими польський уряд знову стане перед проблемою недостачі м'яса тощо. Ситуація може ускладнитись ще більше, якщо незадоволення пошириться на селянство, що дотепер було політично пасивним. Проте, хоча польський режим в останньому часі толерує появу дисидентських видань, треба сумніватись, щоб він погодився на формальне скасування цензури.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„Хрещення" чи „Хрищення"?

Під таким наголовком поміщено в „Свободі" з 26-го вересня 1978 два голоси „Мовна дилема—„хрещення" чи ,,хрищення". Оба дописувачі мали протилежні погляди. Один покликався на грецьку мову, а другий — на німецьку. Тому я покличуся на Св. Письмо в українських перекладах

П. О. Куліш і проф. д-р Іван Огієнко пишуть ,,хрещення", а найновіший переклад В-ва оо. Василіян (Рим, 1963 р.) подає „хрищення". Аж до 1977 р. я ніде не знаходив різниці, і я запитав про неї Редакцію тижневика ,,Наша Мета" і дістав таку відповідь: має бути „хрещення" (а не „хрищення"). Я ще заглянув до „Енциклопедії Українознавства" і знайшов, що там всюди пишуть „хрищення", „христити", а не „хрещення" і „хрестити".

Про цю різницю я написав до „Патронату Осередку Наукового Товариства ім. Шевченка, Сарсель, Франція в Канаді". Голова якого п. Євген Ф. Борис послав мого листа до Сарселю. Одначе я не дістав відповіді.

„Свобода" написала, що питання ,,хрещення" чи ,,хрищення" — це мовна дилема. А в дійсності це більше чим „мовна дилема". Це, на мою думку, ,,отаманщина". Автори „мовної дилеми" не згадали, що в церковно-релігійній літературі є „хрещення". У Символі Віри подано: „Ісповідаю одне хрещення". Таких означень є сотні, а може й тисячі. А коли добре застановитися, то „хрищення" не є те саме, що „хрещення".

Цікаво кому і чому потрібна така зміна. Виглядає, що то лише тому, щоб уводити їх в літературній українській мові.

Польський поет Ян Кохановскі (жив 1530 — 1584) переложив псальми на польську мову і ніхто не береться ту його мову зміняти. Але поляки мають літературну мову. А ми?

Василь Ткачук

Торонто, Онт.

Замість рецензії

Друга виставка творів Катерини Росандіч в Едмонтоні

(Слово мистця Івана Кейвана на відкритті виставки 22-го вересня 1978 року)

У листопаді сповниться три роки, коли славна мисткиня Катерина Росандіч вперше виступила з виставкою своїх творів у залі Українсько-канадського музею-архіву. Як майстерністю своїх творів, так і своїми зовнішніми-людськими прикметами вона зуміла очарувати глядачів і залишити по собі надзвичайно миле враження. Сьогодні маємо приємність оглядати вдруге знамениті твори Катерини на виставці, яку теж, як і першу, влаштувала п-і Софія Скрипник, яка від кількох років значно пожвавила мистецьке життя на терені Едмонтону. Коли перша виставка творів Катерини Росандіч налічувала 56 експонатів, сьогоднішня кількістю творів менша, бо тільки бачимо 37 експонатів, зате, це твори найновішої продукції мисткині й високої мистецької якости: під композиційним, кольористичним і тематичним оглядами, між ними бачимо декілька справжніх шедеврів. Вони вимовно говорять про вийнятковий талант нашої мисткині, про її великий мистецький досвід і глибину творчої інтуїції.

Українській діяспорі добре відомо, що мисткиня Катерина Росандіч походить зі славетної родини мистців Кричевських — української духової еліти. Її дід Василь Кричевський — всесторонній талант в архітектурі, малярстві, графіці, в декорації перших українських фільмів та в науці-мистецтвознавстві, дійшов майже до вершин генія, батько Катерини, теж Василь — незрівняний майстер пейзажу, зокрема неба й хмар, в цьому році відійшов у Вічність. Дядько Микола Кричевський дійняв европейської слави своїми акварельними пейзажами, а брат її діда — Федір Кричевський був одним з найвидатніших українських малярів і знаменитим педагогом Академії Мистецтв у Києві, пізніше Художнього Інституту. Не один твір мистця з цієї родини міг би зайняти почесне місце у світових мистецьких ґалеріях, коли б ми мали власну державність, коли б українці у світі не були „анонімами".

В історії світового мистецтва нерідко зустрічаємо родини мистців, зокрема в добі Ренесансу. Відомі нам такі родини: Белліні, Кардуччі, Караччі, Віваріні, у Франції — Клюе, в Німеччині — Гольбайни, в Нідерляндах — Ван Ейки, поляки мають Коссаків (до речі — українського роду), Стиків, як теж інші народи мають родини мистців. Ми маємо, в першу чергу, родину мистців Кричевських, що наповнює наші серця справжньою гордістю.

Проте, ми дуже помилялися б, думаючи, що всі Кричевські творили в одному й тому ж стилі чи манері, або були епігонами один другого. Кожен бо з них була самостійна й чітко окреслена мистецька індивідуальність, а вже творчість Катерини Кричевської-Росандіч найчіткіше вирізняється індивідуальною мистецькою мовою та виразною самобутністю. Хоча вона виростала й формувалася в атмосфері родини мистців Кричевських, здобула солідну мистецьку освіту в Західній Европі й верстає самостійним творчим шляхом, хоча не відбігає від традицій своєї родини і традицій рідної образотворчости. Про це ми переконуємося, оглядаючи її твори на цій же виставці. В творах Катерини бачимо широкий діяпазон в жанрах (пейзаж, урбаністика, композиції та квіти), як теж в техніці виконання (акварель, ґваш, олія) і всі вони майстерні під кожним оглядом, проте досягає наша мисткиня в акварелі справжньої віртуозности і, на мою думку, в цій техніці вона безконкуренційна не тільки між нашими мистцями.

Мисткиня не конкурує з природою, теж не відтворює її дослівно, а тільки співпрацює з нею; вона відчуваючи надзвичайно глибоко красу природи інтерпретує її по-своєму і перетравлюючи у своєму творчому горнилі, дає чудовий твір, який переконує глядача та зворушує його до глибин душі. Промовляє й зворушує глядача творча самобутність мисткині, якою виразно позначена кожна її картина. В цьому полягають успіхи її творів, не тільки серед українців, але інших осіб, іншої національної приналежности, які дуже високо оцінюють творчість Катерини Росандіч. Звичайно, зокрема в українському середовищі „немо профета ін патрія суа" і ми, звичайно, не доцінюємо належно здобутків наших мистців, аж коли чужі їх доцінять, тоді й ми усвідомлюємо собі, які великі скарби ми маємо в себе.

Катерина Росандіч — своєрідна реалістка й неперевершений майстер акварельного пейзажу з широченним кольористичним діяпазоном, хоча вміє часто висловлюватися лаконічно, тобто, двома-трьома тонами, зокрема в передачі враження води й часто бездонної її глибини.

На нашій виставці бачимо майже половину творів мисткині з українською тематикою. Тут краса української природи: пейзажі, українське село, чарівний Дніпро, урбаністичні мотиви, зокрема панорами рід-

(Закінгення на стор. 3)

Д-р Ростислав Сочинський

ТРИДЦЯТИЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

[6]

Число індивідуальних членів при кінці 1966 року збільшилось до 41, членів-організацій зменшилось з 17 до 15. Це зменшення треба пояснити тим, що з бігом часу українські організації переносили свою діяльність до власних новозакуплених приміщень. У тому році в рамках Світового Конгресу Вільних Українців відбувся в приміщеннях Інституту Український Науковий Конгрес з великою френквенцією і успіхом. Видатки Інституту покривались з доходів Фонду ім. В. Джуса, з княжих пожертв теперішнього президента Т. Джуса і пожертв членів УІА. Для доповнення студентського фонду влаштовано льотерію, яка принесла 1680 долярів чистого прибутку.

В роках 1966-68 різні підприємці і будівничі кілька разів робили спроби купити будинок Інституту, пропонуючи за нього чимраз більшу суму, яка навіть перевищувала два мільйони долярів. Кожний раз Теодор Джус, так як раніше його батько, а також усі члени Головної Управи такі пропозиції відкидали.

Великою подією було, коли 3-го квітня 1968 року Інститут відвідав Блаженніший Кардинал Йосиф Сліпий. Біля 500 осіб мало нагоду зустріти Кардинала. Дирекція Інституту наділила його почесним членством, вручаючи йому відповідну грамоту.

Під кінець того року Інститут нараховував: 1 член-добродій, 3 почесні члени, 51 індивідуальних і 18 організацій.

Замість Платона Стасюка, який виїхав з Ню Йорку, новим директором вибрано д-ра Мирона Зарицького.

18. Безперервна діяльність

В роках 1969-70 продовжувалась жвава діяльність в приміщеннях Інституту. Відбулись економічні семінари, курси української мови, конференції представників українських музеїв в Америці, зросло число експонатів української народної творчости. Співпраця з українськими організаціями, членами Інституту, принесла зріст членства УІА до 76, бо багато членів тих товариств, зокрема лікарі, інженери й бібліотекарі стали членами Інституту.

У цьому часі в приміщеннях Інституту містилась постійна виставка-ґалерія, в якій брали участь біля 50 мистців, а також відбувались збірні та індивідуальні виставки таких мистців: Любослава Гуцалюка, Катерини Кричевської, Галини Мазепи, Олександра Архипенка, Юліяна Колесаря, Роксоляни Лучаковської, Темістокла Вирсти та інших. Про високий рівень експонатів дбала мистецька комісія. Експонатами опікувалась п. І. Петровська.

УІА вже кілька років був членом Музейної ради Ню Йорку. Ця рада відбувала деякі свої засідання в Інституті.

Роки 1971-72 принесли дальші цікаві події та імпрези. Трапилась нагода закупити 5 старих церковних риз з українських манастирів і церков на ліцитації в Ню Йорку. Кошти закупу покрив президент Т. Джус. Відбулись доповіді проф. Миколи Чубатого і о. д-ра Юрія Шумовського, концерт о. Сергія Кіндзерявого-Пастухова і виставки картин Юрія Гури і Клима Трохименка. Приміщеннями Інституту користались постійно Українське Лікарське Товариство Північної Америки, його Головна Управа і Нюйоркський Метрополітальний Відділ, Товариство Українських Інженерів Америки, 74-ий і 72-ий Відділи Союзу Українок, Союз Професійних Товариств та інші. Щороку в поріздвянім часі Секція дружин Лікарів при УЛТПА влаштовувала дуже успішні традиційні ,,ялинки'' з концертом колядок та іншою мистецькою програмою. Слід згадати також концерти, які відбувалися під патронатом Українського Музичного Інституту.

19. Ремонт будинку

Через основний ремонт будинку в роках 1973-74 не можна було використати усіх кімнат УІА. Все ж таки, діяльність не припинялась. Відбувся цілий ряд важливих імпрез, серед них: введення у лицарський стан одного з наймолодших членів УІА мистця Миколи Голодика з рамени ордену св. Івана Лицарів Мальти, Наукова Конференція Наукового Товариства ім. Шевченка для відзначення 100-ліття Товариства, святкування 25-ліття Товариства Українських Інженерів Америки, вечори для вшанування пам'яти письменника Івана Багряного і поета Євгена Маланюка. Крім того, приміщеннями Інституту користувались 32 інші товариства, які влаштували понад 120 імпрез. У березні 1974 року число індивідуальних членів зросло до 108.

19 жовтня 1974 року відбулось святкування 25-ліття УІА. Свято відкрив д-р Іван Флис, секретар Інституту. Потім президент Інституту Теодор Джус, син бл. п. Володимира Джуса пригадав присутнім життєвий шлях батька та його віддану, повну посвяти працю для української громади та Інституту. Адвокат Михайло Пізнак, скарбник УІА, розповів біографію фундатора Інституту В. Джуса. Довголітній правний дорадник В. Джуса, професор міжнародного патентового права на Нюйоркськім університеті Данел Г. Кейн згадав про доброзичливість, працьовитість, послідовність і сердечність, а також любов Покійного до всього українського, які спонукали його стати одним із перших членів-засновників Інституту, не зважаючи на те, що він був не українського, а ірляндського походження. У концертовій програмі виступали Марія Лисогір, Рафаїл Венке, Микола Голодик, Юліяна Осінчук і Христина Петрівська. Посадник міста Ню Йорку Ейб Бім спеціяльною проклямацією проголосив день 19-го жовтня 1974 року Днем Українського Інституту Америки, а присутній на святі сенатор Джекоб Джевітс висловив признання своїм ,,приятелям українцям'' за їх внесок у культуру ЗСА.

Усі промовці підкреслювали факт, що УІА здобув собі признання серед українців й американців і являється може найкращим українським центром у вільному світі. На закінчення святкувань, в яких взяло участь понад 250 осіб, проф. Д. Кейн відслонив вмуровану в стіну будинку бронзову таблицю, де було написано, що від дня 19-го жовтня 1974 року Український Інститут Америкиноситиме ім'я свого фундатора Володимира Джуса. При цій нагоді він подарував для ґалерії УІА великий портрет його наслідника — Теодора Джуса, праці мистця Зенона Онишкевича.

Після закінчення ремонту діяльність Інституту в 1975 році знов пожвавилась. Різні американські групи відвідували Інститут, деякі вперше довідувались про його існування. При цій нагоді одержували інформації про Україну, її історію і культуру. У цьому році відзначено 30-ліття ,,Українського Квартальника'' — англомовного органу Українського Конгресового Комітету Америки.

Завдяки посиленій акції організаційної комісії, яку очолював інж. Остап Балабан, а членами якої були: д-р Іларіон Чолган, інж. Андрій Пащук і Данило Кузик, про що звітувалось на Загальних Зборах 6-го лютого 1976 року, Інститут здобув 27 нових членів, збільшуючи їх число на 25 відсотків, до — 147. Розподіл членів по професіям був такий: 28 лікарів, 25 промисловців, 16 інженерів, 15 професорів, 8 правників, 4 індустріялісти, 4 науковці, 4 видавці, 4 адміністратори, 3 бібліотекарі. Решту творили інші професії: власники подорожних аґенцій, експерти-книговоди, лябoранти, а в тому числі також 5 пенсіонерів.

На цих же Загальних Зборах маестро Петро Андрусів, голова мистецької комісії, в склад якої входили такі члени: Святослав Гординський (заст. голови), Іванна Петровська (секретар), Яків Гніздовський, Рома Чолган, Володимир Фриз, Микола Голодик, Григорій Костюк, Ольга Соневицька і Арка Оленська-Петриш, — звітував про діяльність цієї комісії. Влаштовано дві виставки графіки: Христини Петровської і Тані Осадци. Експонатами опікувалась пані Іванна Петровська.

Удержувано контакти з різними американськими організаціями й на бажання інформовано їх про українську справу.

[Продовження буде]

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ІНТЕНСИВНОЇ ЗБІРКИ НА III СКВУ!

До авторів статтей і дописів

Звертаємось до шановних авторів статтей і дописів, щоб їхні матеріяли, по можливості, були написані на машинці і щоб поміж рядками цього машинопису, евентуально рукопису, був подвійний відступ. Редакція приймає тільки оригінальні матеріяли.

Дописи про відзначування національних річниць, пов'язаних із специфічною датою, таких як: 22-го січня, Листопадові дні, Крутянські імпрези, березневі Шевченківські свята, різдвяні чи великодні та інші імпрези — присилати не пізніше, як 10 днів після влаштування даних імпрез.

Редакційна Колегія „Свободи"

Продовж останнього часу зложили свої пожертви на
Ювілейний Фонд УАГ
— видання ювілейної книги - присвяченої сторіччю цієї школи, такі особи:

1. Д-р Богдан С. Целевич	$50.00
2. Мгр Дарія Вергановська-Винників	20.00
3. Мгр Роман Домбчевський	20.00
4. Мгр Теодор Цар	20.00
5. Інж. Ярослав Сидір	20.00
6. Інж. Анатоль Яросевич	10.00
7. Мгр Степан Щуровський	10.00
8. Ярослав Овад	15.00
9. Д-р Іван Тершаковець	10.00
10. Мгр Василь Воронка	12.00
11. Мгр Іван Р. Костюк, у пам'ять св. п. Стефи Салдан	20.00
12. Мгр Іван Р. Костюк, у пам'ять св. п. Петра Постолюка	20.00
Разом	$237.00

Усім Вельмишановним Жертводавцям щиросердечне спасибі!
Дальші пожертви приймаємо з подякою.
Діловий Комітет для Відзначення Сторіччя УАГ

Опера „Катерина" йтиме в Ню Йорку

Ню Йорк, Н. Й. — Дирекція Корпорації „Українська Опера" інформує, що після успішної програми „Тисячолітній шлях України" в Чікаґо 10-го жовтня ц. р., у Ню Йорку в неділю, 22-го жовтня в годині 4-ій по полудні в залі Фешен інституту при 27-ій вулиці буде показана опера „Катерина" М. Аркаса — Т. Шевченка.

Постановка опери „Катерина", присвячена жертвам голодової облоги в Україні в 1932-33 рр. Перед виставою промовлятиме представник УККА д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника".

Партії виконуватимуть: Марта Кокольська-Мусійчук, Галина Андреадіс, Володимир Карпинич (дебют) Богдан Чаплинський (дебют), Борис Казанський (дебют) і Оля Гірняк (дебют); оркестрою „Української Опери" диригує маестро Лев Стругацький; режисер — Микола Голодик. Виступатиме також оперний хор (хормайстер проф. Р. Левицький) і танцювальний ансамбль „Таврія" (Микола Жукович — хореограф). Квитки можна набувати в українських крамницях „Арка", „Сурма" і перед виставою в касі театру.

Дирекція Корпорації „Українська Опера" надіється на підтримку української громади Великого Ню Йорку. Працю Корпорації „Українська Опера" вже належно оцінила Американська Мистецька Рада нюйоркського стейту, признаючи на покриття недобору після виступів в Коговзі, Монтреалі, Торонто, Оттаві та Юніондейлі суму 8000 долярів і зарахувала „Українську Оперу" до культурної неприбуткової громадської установи першої категорії.

Друга вистава...

(Закінчення зі стор. 2)

ного її Києва та жанрові композиції і в цьому слід щиро подивляти мисткиню Катерину, яка залишила Батьківщину ще в юних роках, все ж її образ залишився в душі мисткині й вона сьогодні вміє відтворювати чар української природи. Для української спільноти в діяспорі, далеко від Батьківщини, це неоціненні скарби, що хвилюють нашу душу та збуджують ще більшу любов до рідних місцевостей. Навіть кожен клаптик природи зображений у творах Катерини Росандіч має для нас велику вартість, бо впливає на нас благонадійно, беручи до уваги те, що живемо переважно у великих містах, відірвані від природи. Тому саме в нашому прагненні за контактами з природою та в тузі за справжньою красою, твори Катерини Росандіч мають для нас неоціненну вартість і сповняють свої високі завдання.

Мисткиня Катерина Росандіч вже зайняла виразну позицію в нашому мистецтві в діяспорі й широко відома між чужинцями, а в історію українського мистецтва увійде, як видатна постать. А нам залишається, тільки висловити мисткині щире визнання за її дотеперішні прекрасні твори й побажати невичерпної наснаги в майбутньому, щоб вона могла ще довго творити мистецькі цінності й збагачувати скарбницю рідного мистецтва для прослави українського імени в світі.

Округа УНС...

(Закінчення зі стор. 1)

забезпечення до 35-го року життя 5000 дол. до 45-го року життя, 3000 дол. до 50-го року життя та 1000 дол. до 60-го року життя.

П-і Душник звітувала про новостворений спеціяльний Організаційний Комітет УНСоюзу, який має виробити плян нових організаційних метод. Вона також згадала, що редактор-емерит Антін Драган, редагуватиме „Трибуну УНСоюзу". П-і Душник коротко заторкнула інші справи УНСоюзу — фінанси, Українська Будівля, „Свобода", боргові зобов'язання, які продовжено на 5 літ тому.

У своєму слові С. Гавриш заявив, що Конвенція УНСоюзу та ювілейні роки є звичайно добрими роками, під оглядом організування нових членів. Він висловив надію, що будучі Конвенції матимуть менше число делегатів, які, одначе, будуть щиро зацікавлені в добробуті й розвиткові УНСоюзу. Це також може зменшити видатки УНС. С. Гавриш в дальшому говорив про вартість союзового забезпечення в порівнянні зі забезпеченням на місці праці. Промовець також підкреслив потребу акцидентового забезпечення, в додатку до життьового забезпечення, вказуючи на трагічні випадки членів української громади в останньому часі. Він твердив, що нова молодеча ґрамота TP-65 є ідеальним дарунком на Різдвяні Свята від батьків, дідів та інших осіб. С. Гавриш закликав Відділи переводити місячні збори, відвідувати хворих та брати активну участь у братських імпрезах, кінчаючи закликом до співпраці та кращої координації для дальшого розвитку УНСоюзу та його Округ.

У дискусії забирали слово: пп. Дяків, Стефурин, Гринчишин, Валігун і Скерпон та п-і Ольга Малицька та Катерина Лукач. У дискусії порушувано такі справи, як переведення в життя конвенційних резолюцій, акумуляції дивідендів, боргових зобов'язання, альманах на 1979 р. і т. п.

Наприкінці п-і Стефурин приготовила перекуску, під час якої продовжувалася дискусія на актуальні союзові справи.

Учениці гімназії СС Василіянок на львівському з'їзді

(Дора Рак) — Імпровізована зустріч учениць і вчителів львівської гімназії СС Василіянок відбулася на Союзівці в Керганксоні 24-го вересня ц.р., при нагоді дводенної „ювілейної зустрічі" учнів і вчителів Української Академічної Гімназії у Львові. У з'їзді брали участь й інші середні школи Львова, гімназія і семінарія УПТ „Рідна Школа", семінарія СС Василіянок.

Ціла імпреза проходила під знаком „Привіт тобі наш Львове", що й причинилося до атмосфери загальної сердечности, бо „старі львовяни" віднаходили давніх приятелів, відсвіжували давні шкільні і особисті переживання, і хоча часто вже себе не пізнавали, все ж приязно і радісно себе вітали „ти ж нічого не змінився", а обширна виставка знімок (заслуга М. Ганушевського), що обіймала майже ціле сторіччя, пригадала призабуті обличчя і події.

На ділові сходини гімназії СС Василіянок зібралося п'ятдесят колишніх учениць різних річників, хоча зареєстрованих було значно більше. З учителів були присутні Дарія Вергановська-Винників, Дарія Витанович, Софія Лев і д-р Василь Лев, як теж колишній катехит о. Петро Хомин, що молитвою почав наради, якими проводила Стефа Бернадин з рамени організаційного комітету. Програма сходин включала три головні справи зв'язані з виданням пам'яткової книжки про українську жіночу гімназію СС Василіянок у Львові за час від 1906 по 1914 роки, а саме: звіт з підготовчої праці редакційної комісії, фінансовий звіт, та назначення зв'язкових у різних частинах Америки і в Канаді для рекламування цієї публікації й збирання фондів на ту ціль. Очевидно основне зацікавлення відносилося до стану підготови матеріялів до друку. Обширний звіт склав д-р Василь Лев, голова Редакційної комісії і головний редактор книги, який поінформував присутніх, що має доволі зібраних статтей і знімок. Плян укладу збірника приблизно такий: історія гімназії з окремою статтею про опікуна школи Митрополита Андрея Шептицького; списки учениць по клясах та з додатковими інформаціями про студії, професії, наукові чи громадські осяги, ітп.; списки вчителів — світських і монахинь; перегляд праці гімназійних гуртків і участи учениць в молодечих і політичних організаціях; матеріяли зв'язані з ювілейним з'їздом в 1964 році у п'ятдесятиріччя.

Збірник величини коло 300 сторінок обійматиме очерк часу від 1906 року, зн. від першої матури в 1914, 1941 роки та буде багато ілюстрований (наскільки дозволять фінанси). По живій дискусії і додаткових сугестіях присутні одобрили звіт д-ра В. Лева, а також його пропозицію, щоб збірник появився під фірмою Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в серії архівних видань. Фінансові справи зреферувала секретарка комісії, яка ці справи тимчасово провадить. Видавничий фонд подвоївся від часу першої збірки в 1964 році, а додаткові вплати в часі цього ж з'їзду значно його збільшили. Все ж треба ще яких три тисячі, щоб досягти прелімінарний кошторис (к. вісім тисячі) і про це треба подбати зв'язковим, що зголосилися до співпраці, а й всім прихильникам цієї гімназії.

Редакційна комісія працюватиме дальше в такому складі: головний редактор д-р Василь Лев, координатор Стефа Бернадин, секретар Анна Кобринська, фінансова референтка Ліда Дяченко, члени Ольга Дзядів і Дора Рак. Для впорядкованого завершення праць комісії вибрано також Контрольну комісію у такому складі: Ліда Пашкевич, Дора Рак і Квітка Стецюк.

Всю кореспонденцію, додаткові матеріяли чи знімки слід пересилати на адресу НТШ для д-ра В. Лева, а грошові вплати зі зазначенням „Видавничий Фонд Гімназії СС Василіянок".

При добрій співпраці всіх колишніх учениць гімназії та моральній і матеріяльній підтримці — Редакційна комісія сподіється мати збірник готовим у 1979 році.

Пам'яті сл. п. Михайла М. Шилюка

Сл. п. Михайло Методій Шилюк

Дня 11-го вересня ц. р. по довшій недузі помер у Лаврентійському шпиталі в Судбури сл. п. Михайло Методій Шилюк.

Сл. п. Методій Шилюк народився 1-го листопада 1910 року в селі Тудорковичі повіту Сокаль. Там він закінчив 7-ми клясову школу. До Канади прибув у 1927 році, поселившись у Кридорі, Саскачеван. У цій місцевості одружився з п-і Марією Мулька. Якийсь час провадив крамницю у Виткові, потім перебував у Саскатуні, де став членом УНО, а в 1941 р. переїхав з дружиною до Судбури, Онт.; тут дістав постійну працю як механік у ІНКО. Зразу став членом Філії УНО, а його дружина членкою Відділу ОУК.

Сл. п. Михайло залишив у глибокому смутку дружину Марію, дві донечки Роману, заміжню Бендик в Судбури, Онт., і доню Соню заміжню Марчак у Торонто, п'ятеро внуків і одного правнука, двох братів — Петра із Кридору і Семена із Гофорду, Саскачеван та сестру Марію із Торонта.

Сл. п. Михайло старався виховувати дітей в українському та глибоко релігійному дусі; донечки і внуки закінчили Рідну Школу при Філії УНО і курси українських народних танків, хлопці є активними членами МУНО, а доні в ОУК. Слід згадати, що доня Романа була головою ОУК та інструктором українських народних танків, а також виступала часто із рефератами на святочних концертах.

Сл. п. Михайло визначався погідною вдачею і тактовною поведінкою. Він був 25 років представником 439-го Відділу УНСоюзу та заслуженим членом Філії УНО, що її кількакратно очолював, як голова; до кінця життя він був в Управі, був добрим членом української католицької парохії, довголітнім членом Української Кооперативи, членом дирекції і головою, членом Української Кредитової Спілки. Дуже часто членство вибирало його предсідником загальних чи місячних зборів, бо переводив їх в дуже вмілий і тактовний спосіб.

Заупокійну Службу Божу в українській католицькій церкві, 14-го вересня ц. р. відправив сотрудник парохії о. М. Балагуш, а тлінні останки Покійного відпровадив на кладовище Парк Ловн та чину похоронного доконав парох — о. крилош. Т. Прийма; 13-го вересня ц. р. він відслужив також панахиду в похоронному заведенні Джексона. Над могилою попрощав Покійного п. В. Курилів — член Управи Філії УНО.

На поминках, що відбулись старанням Відділу ОУК після похорону в Домі УНО, зібрано на „Новий Шлях" 79 дол., а на „Жіночий Світ" — 50 дол. Поминки перевів п. Володимир Зацерковний — секретар 439-го Відділу УНСоюзу в Судбури.

Прощальні промови виголосили: отець крилош. Т. Прийма, п. Осип Торищак від Українських Кооператив і Організацій, п-і Анна Курилів, голова Відділу ОУК і п. Володимир Зацерковний від УНСоюзу. Від родини Покійного старша доня Ромня Бендик подякувала всім за вислови співчуття та за їхню співучасть у похоронних відправах.

В. З.

Замість квітів на могилу Покійного Філія УНО, згідно з бажанням родини, склала 25 дол. на українську католицьку церкву.

КОНЦЕРТ НА ПОШАНУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — У неділю, 22-го жовтня, тут в залі Гирлс Гай Скул, при Брод і Олней вулицях, о год. 4-ій по полудні відбудеться концерт на пошану Лесі Українки, що його влаштовує Світовий комітет для відзначення 100-річчя народин Л. Українки.

В програмі концерту: доповіді д-ра Б. Романенчука і д-р Лариси Онишкевич; мистецькі виступи Романа Рудницького, артистів Лариси Кукрицької і Володимира Лисняка, солістів Марії Мурованої та Андрія Добрянського під фортепіяновий акомпаньямент Томи Гринькова, і скрипкове соло Меланії Купчинської.

Прибуток з концерту призначений на видання наукового збірника про Л. Українку.

Замість квітів на свіжу могилу Краяна
сл. п. Михайла Волошина
складає 25.00 долярів
на Патріярший Фонд
Михайло ШИПУЛА

У неописаному смутку ділимося болючою вісткою, що в дні 17-го жовтня 1978 року, несподівано, відійшов у Вічність на 61-му році життя, наш Невіджалуваний МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ, БРАТ і ШВАҐЕР

бл. п.
ЮРІЙ ВОНТОРСЬКИЙ
МАҐІСТЕР ПРАВ

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 20-го жовтня 1978 року в год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Бренена, при 858 Н. 22-га вул., Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 21-го жовтня 1978 р., в год. 8:30 ранку в тому ж похоронному заведенні, а відтак в церкві св. о. Миколая при 24 і Поплар вул. у Філядельфії та на цвинтарі у Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

У безмежному горю:
дружина — БОГДАНА
син — ОРЕСТ з дружиною ДАНОЮ та внуком АНДРІЙКОМ
брат — ОЛЕКСАНДЕР з дружиною СОФІЄЮ
братанич — ЗЕНОН з дружиною МАРІЙКОЮ
шваґер — ЯРОСЛАВ ЗУБАЛЬ з дружиною ЯРОСЛАВОЮ
Ближча та дальша Рідня

Замість квітів проситься складати пожертви на Український Науковий Інститут Гарвардського Університету, 1581-83 Massachussetts Ave., Cambridge, Mass. 02138.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує О. Твардовський

УСВТ „Ч. СІЧ" — СПОРТ БОЙС С.К. —2:3 (1:1)

У чергових першенських змаганнях Першої Дивізії Шейфер Ліги Ню Джерзі, що відбулися 1-го жовтня ц.р., в Патерсоні, „Ч. Січ" зазнала поразки вислідом — 2:3. Напочатку „Ч. Січ" вела 1:0 з вільного стрілу Охрименко. Ще перед закінченням першої половини господарі вирівняли 1:1. Після перерви перуанці виявили більшу завзятість та були швидшими, завдяки чому піднесли вислід до 3:1. Щойно в кінцевій фазі зустрічі „Січовики" провели кілька гарних акцій, з яких тільки одну закінчили успіхом, коли Майк здобув останнього голя змагань. На початку першої півгри, в зударі головами, зазнав контузії Роман Ганич. Крім нього, в складі „Ч. Січ" в цій грі виступали: Бриді, Ю. Бакун, Парк, Мельник, Паливода, Д. Бакун, Данігин, М. Букачевський, Майк, Фурман, Охрименко. Провідник і тренер Михайло Паливода.

(от)

УАСТ „ЛЬВІВ" КЛІВЛЕНД — „ПАН АМЕРІКЕН С.К. —1:2

У своїх чергових лігових змаганнях (25-го вересня ц.р.) перша дружина „Львова" зазнала поразки з клюбом „Пан Амерікен" вислідом 1:2. У цих змаганнях сильно відчувався брак змагунів, що відійшли до своїх шкільних дружин. Мабуть тому в нападі бракувало співпраці, який в першій половині не використав добрих підворітних ситуацій і тільки Роман Губач спромігся на єдиного голя.

У другій половині „львів'яни" почали грати дефензивно. „Пан Амерікен" накинули швидше темпо, переломлювали неточні подачі наших змагунів, у висліді чого вирівняли вислід, а під кінець змагань — здобули переможного голя. Провідник дружини інж. А. Шепарович, маючи труднощі з браком змагунів, влучно скріпив дефензивні лінії молодим оборонцем Андрієм Клеком.

Цього самого дня надійна резерва „Львова" перемогла резерву „Пан Амерікен" високим вислідом — 7:0. Переможні голі для „Львова" здобули: Ігор Жига і Петро Дрозд по два, З. Фаріон, Т. Вирста і П. Йосефів.

Вл. Кор

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

МАРТА ЛІТИНСЬКА ЗІ ЛЬВОВА ЧЕМПІОНКОЮ СВІТУ В ШАХАХ

Згідно з проголошеними вислідами ІКФЧ-Міжнародної федерації листовних шахів в Мюнхені, Зах. Німеччина, відома в шаховому світі українська шахістка Марта Літинська зі Львова здобула нове звання чемпіонки світу. Гросмайстер Літинська виступала в збірній ССР, в якій крім неї змагалися гросмайстер Ольга Рубцова, міжнародний майстер Людмила Белавенець і майстер Тамара Зайцева, усі з Москви. Здобувши 22 точки з 28-ми можливих, збірна СССР виборола перше місце. Срібні медалі здобула збірна Західньої Німеччини (19 точок), на третьому місці опинилася збірна Чехо-Словаччини (15.5 точок).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

КОПАНИЙ М'ЯЧ „ДИНАМО" КИЇВ — „ГАКА" ВАЛКЕАКОСКІ, ФІНЛЯНДІЯ — 3:1

Завдяки цій перемозі українські футболісти ввійшли до черговї рунди розгривок за чашу чемпіонів Европи. Переможні голі для київської дружини здобули: Веремеєв, Хапсаліс і Буряк. Змагання відбулися у Харкові на вщерть виповненому стадіоні „Металіст" при участі 42 000 глядачів.

„ШАХТАР" ДОНЕЦЬК — „БАРСЕЛЬОНА" ЕСПАНІЯ — 1:1

Завдяки цьому ремісовому висліді „Барсельона" елімінувала цей український клюб від дальших розгривок за чашу поканістів Европи. В попередній зустрічі в Еспанії господарі виграли 3:0. У змаганнях в Донецьку, при участі 45 000 глядачів ведення 1:0 для української дружини здобув Резник у 34-ій хвилині. Австрієць Кранкль (член збірної Австрії) вирівняв вислід.

ВИСЛІД УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН В 24-Й РУНДІ ЧЕМПІОНАТУ СССР

„Динамо" Київ — „Чорноморець" Одеса — 0:0

„Шахтар" Донецьк — „Нефтчі" Баку — 3:1

Переможні голі для „Шахтаря" здобули: Соколовський, Сафонов і Латиш.

„Зоря" Ворошиловград — ЦСКА (Армія) — 1:0

Рішального голя для „Зорі" здобув юньйор-дебютант Гамула.

„Дніпро" Дніпропетровськ — „Арарат" Єреван — 0:1

Після 24-ї рунди чемпіонату в першій п'ятці показника табелі 16-ти дружин вмістилися такі клюби:

1. „Динамо" Тбілісі, Грузія — 34
2. „Шахтар" Донецьк, Україна — 32
3. „Чорноморець" Одеса, Україна — 30
4. „Динамо" Москва, Росія — 29
5. „Динамо" Київ, Україна — 28

ГАКІВКА „СОКІЛ" КИЇВ — „СЛОВАН" БРАТІСЛАВА 4:3

У товариських змаганнях, що відбулися в Палаті спорту в Києві, „Сокіл" здобув престижеву перемогу зі сильним словацьким клюбом, 4:3.

ВІДЗНАЧИЛИ АВТОРІВ СПОРТОВИХ КНИГ В РОСІЙСЬКІЙ МОВІ

Секретаріят ЦК ВЛКСМ, Державний комітет Ради Міністрів СССР, Комітет фізичної культури і спорту при Раді Міністрів СССР, у висліді зроблених підсумків IV-го конкурсу СССР „Кращих спортових книг", відзначив авторів 36-ти видань, у тому числі шість книг виданих видавництвом „Здоров'я" в Україні.

Згідно з плянами дальшої русифікації України, російські імперіялісти відзначили у великій більшості цих авторів, праці яких були видруковані російською мовою. З шести книг виданих в Україні, що їх відзначено, тільки дві в українській мові: „На вогневому рубежі" і „Спортивні вершини дев'ятої п'ятирічки". Обидві мають більше пропагандивний, як спортовий характер. Авторами українномовних книг були: Л. Горіловський і М. Бака, голова Комітету фізичної культури і спорту при Раді Міністрів Української РСР.

Відділ УККА в Озон Парку започатковує осінній сезон

Скінчилось гаряче цьогорічне літо; прийшла осінь — час громадської праці. Відділ УККА Центрального Квінсу в Озон Парку, започатковуючи новий сезон, скликав ширші сходини, запросив усі голови місцевих організацій, на неділю, 24-го вересня ц.р. по Службі Божій до церковної залі, щоб спільно обговорити плян праці на осінній сезон. Сходини відкрив та ними проводив голова Відділу УККА Василь Босак. Він привітав представників та членів Управи Відділу та подав провідні точки до обговорення на нарадах: Збірка Українського Народного Фонду; Свято сл. п. полковника Євгена Коновальця; Третій Конгрес СКВУ та різне.

Предсідник з'ясував, що досі в цих справах зроблено, і так: Збірку на КНФ вже започатковано, і вже зібрано 150 дол.;відомо що в 1977 році зібрано 1200 дол., знаємо,що УНФ це підставова база УККА—і чим вона буде більша,тим й успішніша буде праця УККА.Академію в честь сл. п. полковника Євгена Коновальця згідно з рішенням Управи влаштовує місцевий Відділ ООЧСУ під протекторатом Відділу УККА.

У цьому році відбудеться 3-ій Конгрес СКВУ. Згідно з дорученням Централі УККА, всі Відділи повинні включитись до підготови, щоб успішно відбути 3-ій Конгрес СКВУ, перевести збірку на цю ціль, як рівнож взяти масову участь у маніфестації, що відбудеться 26-го листопада ц.р. Наш Відділ вже перепровадив збірку на СКВУ та розпродав усі отримані жетони. Всю готівку в сумі 260.00 дол. передано до Централі УККА.

Над пляном праці Відділу вив'язалась довша дискусія, у висліді якої винесено такі рішення: Докласти всіх зусиль, щоби цьогорічну збірку на УНФонд збільшити на 30 відсотків в тій цілі: звернутись до парохів обох Церков з проханням проголосити збірку в Церквах та заохотити вірних до щедрої вплати на УНФонд; звернутись писемно до всіх дотеперішніх платників з повідомленням, що збірка УНФонду почалася, як і де можна вплачувати датки; Академію в 40-річчя смерти сл. п. полковника Є. Коновальця відбути якнайбільш святочно. Звернутись до отця пароха з проханням відправити Панахиду, в якій участь візьмуть молодечі організації з прапорами, та всі члени Управ окремих організацій; взяти масову участь у маніфестації СКВУ, як окрема громада з транспарантами і прапорами. Відбути спільну зустріч Нового Року, а з приходу призначити 50 відсотків на Патріярший Фонд, а 50 відсотків на Школу Українознавства при парохії в Озон Парку. Наради проходили ділово, всі рішення запали одноголосо, що запевнює, успішну працю як і в минулому році.

В.З.

Посвячення військового цвинтаря у Фельдбаху в Австрії

В останніх тижнях Другої світової війни, на весну 1945 року, на теренах Каринтії в Австрії полягло значне число вояків 1-ої Української Дивізії. Старанням Братства охорони воєнних могил і культу полеглих „Броди-Лев" у Ню Йорку могили померлих вояків впорядковано і запевнено опіку над ними, а на цвинтарях побудовано окремі гарні пам'ятники. З початком липня ц. р. делегація Братств Дивізійників з трьох держав під проводом д-ра Р. Дражньовського об'їхала усі ті місцевості і провірила їхній стан, а парох Відня о. д-р Ол. Дзерович відправляв Панахиди. Притім устійнено участь українців у посвяченні вояцького цвинтаря у Фельдбаху 23-го вересня.

Уже в четвер, 21-го вересня прибули до вкритого овочевими садами Фельдбаху колишні вояки 1-ої УД з Австрії, Німеччини, Англії, ЗСА і Канади, а підписаний заступав побратимів з Австралії. Квартиру українців розвинули ми у гостинниці „Труммер цур Пост" під начальством Романа Дебрицького і Андрія Говоруна.

У п'ятницю, 22-го вересня колона авт і один автобус, прикрашені національними прапорцями вирушили на відвідини могил товаришів зброї у Гнасі, Бад Гляйхенберзі, Травмандорфі, Бірнбавмі і Сан Стефані, на яких о. радник Михайло Ратушинський з Англії, відслужив Панахиди. При кожнім пам'ятнику покладено вінок, вислухано слово і відспівано „Видиш брате мій", яке линуло понад верховіття дерев, наче наша молитва і скарга до неба.

У суботу, 23-го вересня о год. 9-ій рано ветерани зібрались на Ринку, який прикрашено австрійськими, німецьким і українськими прапорами, довжиною 6 м. і помаршували до Каплиці — заповідника полеглих у двох війнах, для покладення вінків, та дальше — на новозформований вояцький цвинтар. Українських ветеранів поставлено на чолo колони, розтягненої на один кілометр. У Каплиці таблиця про вояків Дивізії вмурована при вході до неї а на цвинтарі у Фельдбаху побудовано в їх пошану пам'ятник, зараз по правім боці масивних воріт, які дають вид грубі мури. На пам'ятнику з білого каменя зображений ангел, який допомагає раненому воякові, а на таблиці побіч вириті прізвища 17-ох полеглих вояків — у двох мовах (як і на усіх інших пам'ятниках). Між ними на другому місці читаю прізвище Ігоря Калуського, з пропущенням його ступеня хорунжого, мого друга з травневих днів 1945 р., коли в його кулеметне гніздо на верху гори поцілило стрільно — і це відновило вояцькі події з-перед 33-ох років і останніх днів боротьби. Пам'ятник нашим героям оточений старими деревами. Площа цвинтаря легко вноситься під горбок і має три доріжки, які провадять до вісімметрового хреста та мармурової плити з написом про те, що там спочиває 1342 вояки з Другої світової війни. Площа зелена мов левада, — на могилах з чорного каменя і з написами з обох боків, а між ними квіти у пластикових вазах. Все там прекрасно втримане.

Перед тим хрестом умістилася почесна чота австрійського війська, посередині українці в числі 180 осіб, а справа військова оркестра. Місце удекороване, з престолом і трибуною для промовців. Австрійський капелян відправив Богослуження і після нei відбулося офіційне посвячення військового цвинтаря з промовами представників влади з Австрії і Німеччини.

Після того у рамках відкриття, перед пам'ятником Дивізійникам о. М. Ратушинський відправив Панахиду, а голова Братства з Канади д-р Василь Верига промовляв до зібраних. Покладено там вісім вінків і гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено врочистість на цвинтарі.

Старанням Австрійського Червоного Хреста відбулася увечері тієї зворушливої неділі у міській залі Зустрічі ветеранів трьох національностей. Як у промовах на цвинтарі, так на цій Зустрічі підкреслено вклад нашої Дивізії у війні проти большевизму, а посадник Фельдбаху відзначив кількох із Братства кол. вояків Дивізії медалею в подяку за опіку над могилами українських вояків.

Степан Добровний

ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР 83-ГО ВІД. СУА ЗНОВУ ПОЯВИТЬСЯ НА СЦЕНІ

Ню Йорк, Н. Й. (О. Ю.). — Після довшої перерви, Ляльковий Театр 83-го Відділу СУА під керівництвом п-і О. Гаєцької, у неділю, 22-го жовтня ц. р., о год. 2:30 по пол., тут у домівці СУА при 108 Друга евеню, поставить нову п'єсу для дітей, за казкою видатного українського письменника Івана Багряного, п. н. „Казка про лелек і Павлика мандрівника".

Українське весілля у Ляшіні

Уршуля і Василь Ґиби

Чудова соняшна, літня погода. У пополудневих годинах, 24-го червня ц.р. зібралось поважне число молоді й старших осіб в церкві св. Василія Великого в Ляшіні, Монтреаль, щоб взяти участь у вінчанні новоженців п-ни Уршулі Томчак і п. Василя Гиби.

Народна пословиця говорить: „Якщо гарна погода під час вінчання, то ціле життя у подружньому житті буде згідливе й погідне". Може й тому в усіх присутніх був веселий і добрий настрій. Тайну Подружжя уділив парох о. Василь Бринявський у кат. церкві св. Василія Великого, а під час відправи чудово співав православний хор під керуванням маестра Івана Козачка. Присутні гості любувались наспівами о. Василя Бринявського і співом хору.

Зараз після вінчання у церкві відбулось гостинне прийняття у залі під церквою св. Василія Великого.

При вході на залю вітали гостей: батьки молодої — Леся й Василь Дмитруки; батьки молодого — Анна й Іван Гиби; бабуня молодої — п-і Катерина Земба, весільні старости — п-і Таня Аксюк і д-р Святослав Томюк.

І як то в нас українців водиться — „без музики — ані руш!", до маршу ввесь час приграваля милозвучна оркестра „Чорноморці".

Коли гості зайняли місця за гарно удекорованими столами ввійшла на залю найголовніша пара — Уршуля й Василь у супроводі дружок і дружбів, яких гості зустріли бурхливими оплесками. Добірна й вродлива пара новоженців милою усмішкою привітала гостей.

Весільною програмою уміло й дотепно керував староста — д-р Святослав Томюк.

По традиційним дарованню, пізно ввечері, молодята попрощались із батьками й гістьми й виїхали у двотижневу пошлюбну поїздку на Фльориду, а гості ще довго поза північ забавлялись при звуках згаданої оркестри.

Наступного дня у неділю, відбулось продовження весільної гостини в колі рідні й приятелів.

Під час гостини, на заклик п. Петра Кушнірука, присутні склали 50.00 дол. на видавництво тижневика „Український Голос" і щоденника „Свобода".

Пані Уршуля й п. Василь Гиба є членами 465-го Відділу УНСоюзу в Ляшіні.

Т. Мороз

Міжнародний фестиваль у Геммонді

Дня 9-го і 10-го вересня ц. р. відбувся Фестиваль етнічних груп на бібліотечній площі Гаворд у Геммонді, Інд., який спонзорує Комісія культурних і спадщинних надбань.

До участи у Фестивалю згадана Комісія запросила коло 30 етнічних груп, між ними й українську групу Геммонду.

З рамени української групи взяли участь місцевий Відділ ОЖ ОЧСУ ім. Ольги Басараб під головством п-і Марії Пилипчак і церковне Сестрицтво місцевої Православної церкви св. Михаїла під головством п-і Барбари Тал.

Виставка народного мистецтва з рамени ОЖ ОЧСУ з взірцево укладеними вишивками, різьбою, керамікою і писанками була під зарядом Марії Пилипчак, Надії Кушнір та Марії Мандзій і притягала публіку, яка подивляла жіночу творчість. Заходили гості і до кухні, що її проводили організатори у співпраці з членкинями СУМА ім. Крут з Чікаго-Південь.

Другий павільйон — церковного Сестрицтва, де було домашнє печиво, хліб, солодке і частинно народнє мистецтво (кераміка), яке можна було купити, спочивав під зарядом Катерини Сеник та Марії Й. Долошицької.

Присутнього на Фестивалі сенатора Бирч Бая зі стейту Інд., українська група на чолі зі своєю делегацією при своєму павільйоні привітала в присутності 40-тисячної публіки, склавши подяку за оборону українських політв'язнів. Делегація просила і далі боронити своїм державним авторитетом всіх українських політв'язнів, нащо Сенатор відповів, що він буде далі, по своїй спроможності допомагати і боронити політв'язнів. Йо го заяву прийнято оплесками і врученням подарунку.

У заключному слові сенатор Бирч Бай згадав про свою поїздку в Україну й до Києва. У склад делегації, яка вітала сенатора, входили: о. Іван Щерба, парох української православної церкви св. Михаїла і п-і Марія Мандзій — ОЖ ОЧСУ.

Господині ОЖ ОЧСУ гостили сенатора традиційними українськими стравами; під час гостини дискутовано на теми української справи тут і в поневоленій совєтським урядом Україні.

Із приходу фестивальної кухні складено на такі цілі: на Фонд Оборони України — три роки тому зделяровано 1000 дол. — і вповні цю суму цього року виплачено; на СКВУ — 50 дол. і на Іконостас до місцевої церкви — 50 дол.

Геммондський Відділ ОЖ ОЧСУ щиро подтримується в праці для місцевої української громади, а з цим і для української спільноти, — і поширюючи українське ім'я, і виступаючи в обороні політв'язнів в Україні.

Микола Возняк

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 22-го ЖОВТНЯ 1978 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо чл. взяти участь у зборах. — В. Марущак, рек. секр.

ПАТЕРСОН. Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд., о год. 12-2 дня, на новій адресі — Церква св. Марії, 73-81 Washington Ave., Clifton, N.J. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Управа.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ЛОПУШАНСЬКИЙ, член УНС Відд. 94 в Гемтремк, помер 30 січня 1978 на 85 році життя. Нар. 1893 р. в Зарваниці; членом УНС став 1949 р. Залишив у смутку синів: Романа з родиною (в Казахстані), Богдана, Мирона, доньку Марту, сестру Розалію і брата Стефана. Похорон відбувся 2 лютого 1978 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Детройті.

Вічна Йому Пам'ять! Роман Татарський, секр.

МИКОЛА ШЕНК, член УНС Відд. 183 в Детройті, Міч., помер 1 червня на 72 році життя. Нар. 1906 р. в Канаді; членом УНС став 1947 р. Залишив в смутку дружину Парасковію, сина Гарольда, доньку Маріяну, 6 внуків і дальшу родину в Канаді. Похорон відбувся 3 червня 1978 р. в Санта Барбара, Кал.

Вічна Йому Пам'ять! Петро Залуга, секр.

ГРИГОРІЙ УКРАЇНСЬКИЙ, член УНС Відд. 46 в Ню Йорку, помер 13 серпня 1978 на 70 році життя. Нар. 1909 р. в Рудні, Львівська обл.; членом УНС став 1969 р. Залишив у смутку дружину Ернестину, доньку Віру, сина Юрія та 5 внуків. Похорон відбувся 17 серпня 1978 р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку.

Вічна Йому Пам'ять! Іван Скиртнинський, секр.

АННА СОРОЧАК, членка УНС Відд. 390 в Брістоль, Конн., померла 13 травня 1978 р. Нар. в Україні; членкою УНС стала 1942 р. Залишила у смутку синів Василя, Михайла і Луїса. Похорон відбувся 16 травня 1978 р. на цвинтарі св. Михаїла в Терривілл.

Вічна Їй Пам'ять! Петро Бугрин, секр.

ВОЛОДИМИР Р. КОЛОДНИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 22 у Чікаго, помер 28 червня 1978 на 51 році життя. Нар. 1927 р. в Теклівці, Україна; членом УНС став у 1970 р. Залишив в смутку дружину Маріяну, дочки: Яніну, Христину і Алісу, сина Зенона і 3 внуків. Похорон відбувся 1 липня 1978 р. на цвинтарі св. Миколая в Чікаго.

Вічна Йому Пам'ять! Гелен В. Олек, секр.

МИКОЛА ПЕТРОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 217 в Рочестері, Н. Й., помер 31 травня 1978 на 84 році життя. Член УНС став 1929 р. Залишив у смутку дружину Катерину, дочку Марію, синів Павла й Івана, 8 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 3 червня 1978 р. на цвинтарі Голі Сепалькер, в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять! Т. Кубарич, секр.

КАТЕРИНА ОНИСИК, членка УНС Відд. 108 в Лейквуд, Огайо, померла 24 липня 1978 на 78 році життя. Нар. 1899 р. в с. Добромиль, обл. Роготи; членкою УНС стала 1923 р. Залишила у смутку синів — Івана і Андрія; дочки — Стефанію і Наталію та внуків. Похорон відбувся 27 липня 1978 р. на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленд, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять! Секретар